

Subsidieoproep: Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag

Deze subsidieoproep heeft betrekking op de Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag. Zowel de startimpuls, de uitgewerkte subsidieaanvraag of aanvullende inhoudelijke projectvoorstellen kunnen via deze subsidieoproep worden aangevraagd.

Datum geplaatst: 13 maart 2023

Deadlines: 23 mei & 2 oktober 2023 14.00 uur

Informatiebijeenkomsten: 21 maart, 12 april en 15 juni 2023.

Samenvatting

Onderwerpen: Regionale Kenniswerkplaatsen, onbegrepen gedrag, zorg, sociaal domein.

Achtergrond

Het doel van het Actieprogramma Grip op Onbegrip is het versterken van een lerende omgeving en verbetercyclus in de regio ten behoeve van een persoonsgerichte aanpak voor mensen met onbegrepen gedrag. Deze subsidieoproep is onderdeel van pijler 1 van het actieprogramma Grip op Onbegrip, namelijk *Zorg & Samenleving*. Deze pijler is gericht op het realiseren van een passend ondersteuningsaanbod voor de brede(re) groep mensen met onbegrepen gedrag.

Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen gedrag

Met dit subsidietraject wordt ingezet op de ontwikkeling van een landelijk dekkend netwerk van maximaal 20 Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag. Daarin werken partijen uit praktijk, beleid, onderzoek, en onderwijs samen met ervaringsdeskundigen en naasten aan regionale maatschappelijke vraagstukken rondom mensen met onbegrepen gedrag. Hiermee wordt een stevige en duurzame regionale (kennis)infrastructuur opgezet die op de lange termijn een gecoördineerde en gerichte aanpak voor mensen met onbegrepen gedrag kan ondersteunen.

De volgende onderdelen kunnen via deze subsidieoproep worden aangevraagd:

- A. Startimpuls - Regionale samenwerkingsverbanden dienen een subsidieaanvraag in voor het vormen van een Regionale Kenniswerkplaats Onbegrepen Gedrag. Er is maximaal €50.000,- subsidie beschikbaar voor een periode van maximaal 12 maanden, waarin de gezamenlijke doelen en inhoudelijke projecten voor de uitvoeringsfase worden uitgewerkt. Deze startimpuls is niet verplicht, het is ook mogelijk om gelijk een uitgewerkte subsidieaanvraag in te dienen.
- B. Uitgewerkte subsidieaanvraag - Regionale samenwerkingsverbanden kunnen een uitgewerkte subsidieaanvraag indienen voor een uitvoeringsfase. Deze uitvoeringsfase bestaat uit 2 onderdelen: 1) de visie, samenhang en coördinatie van de regionale kenniswerkplaatsen, en 2) één of meer inhoudelijke projectvoorstellen. Per werkplaats is maximaal €825.000,- subsidie beschikbaar voor een looptijd van 4 jaar. Er is maximaal €225.000 beschikbaar voor onderdeel 1 en €600.000 voor onderdeel 2. Indien er gebruik is gemaakt van een startimpuls wordt het toegekende bedrag afgetrokken van het budget voor onderdeel 1.
- C. Aanvullende inhoudelijke projectvoorstellen - Het is mogelijk om na toekenning van de uitgewerkte subsidieaanvraag op een later moment nog binnen het budget projectvoorstellen toe te voegen aan de kenniswerkplaats. Deze projectvoorstellen sluiten aan bij de overkoepelende regionale visie. De looptijd van de projecten sluit aan bij de einddatum van de uitgewerkte subsidieaanvraag.

Budget en looptijd

Per regionale kenniswerkplaats is een totaalbudget van €825.000,- beschikbaar. Het budget is opgebouwd uit de 3 onderdelen startimpuls (niet verplicht), uitgewerkte subsidieaanvraag en aanvullende inhoudelijke projectvoorstellen. De kenniswerkplaats kiest zelf voor welke onderdelen subsidie wordt aangevraagd. Er kan maximaal €50.000,- worden ingezet voor de startimpuls en er dient €600.000,- te worden ingezet voor inhoudelijke projecten.

Aanvragen kunnen doorlopend worden ingediend. In 2023 worden aanvragen op 2 momenten beoordeeld. De deadlines hiervoor zijn

- **23 mei 2023, 14.00 uur**
- **2 oktober 2023, 14.00 uur**

Inhoud

1. Doel en kaders subsidieoproep	3
1.1 Inhoudelijke kaders.....	3
1.2 Toelichting startimpuls.....	5
1.3 Toelichting uitgewerkte subsidieaanvraag	5
1.4 Toelichting aanvullende inhoudelijke projectvoorstellen	7
2. Achtergrond	8
2.1 Actieprogramma Grip op Onbegrip	8
2.2 Pijler 1: Zorg & Samenleving	8
2.3 Samen blijven leren en verbeteren.....	8
2.4 Doorontwikkeling bestaande netwerken	8
2.5 Verbinding pijlers.....	9
2.6 Centrale ondersteuning en begeleiding	9
3. Randvoorwaarden	10
3.1 Wie kan aanvragen.....	10
3.2 Welk bedrag kan aangevraagd worden?	10
3.3 Samenwerkingsovereenkomst en/of addendum	11
3.4 Staatssteun.....	11
4. BEOORDELINGSCRITERIA.....	12
4.1 Relevantiecriteria.....	12
4.2 Kwaliteitscriteria.....	13
5. PROCEDURE & TIJDPAD	14
5.1 Schrijven subsidieaanvraag	14
5.2 Beoordelingsprocedure	15
5.3 Tijdpad.....	15
6. INDIENEN.....	17
6.1 Indiening (via Mijn ZonMw)	17
6.2 Inhoudelijke vragen	17
6.3 Technische vragen	17
6.4 Downloads en links:	17
7. Bijlage 1 Staatssteun – de-minimisverordening	18

1. Doel en kaders subsidieoproep

Met dit subsidietraject wordt ingezet op de ontwikkeling van een landelijk dekkend netwerk van maximaal 20 Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag. Hiermee wordt een stevige en duurzame regionale (kennis)infrastructuur opgezet die op de lange termijn een gecoördineerde en gerichte aanpak voor mensen met onbegrepen gedrag kan ondersteunen.

De volgende onderdelen kunnen via deze subsidieoproep worden aangevraagd:

- A. Startimpuls - Regionale samenwerkingsverbanden kunnen een subsidieaanvraag indienen voor het vormen van een Regionale Kenniswerkplaats Onbegrepen Gedrag. Er is maximaal €50.000,- subsidie beschikbaar voor een periode van maximaal 12 maanden, waarin de gezamenlijke doelen en inhoudelijke projecten voor de uitvoeringsfase worden uitgewerkt. Deze startimpuls is niet verplicht; het is ook mogelijk om gelijk een uitgewerkte subsidieaanvraag in te dienen.
- B. Uitgewerkte subsidieaanvraag - Regionale samenwerkingsverbanden kunnen een uitgewerkte subsidieaanvraag indienen voor een uitvoeringsfase. Deze uitvoeringsfase bestaat uit 2 onderdelen: 1) de visie, samenhang en coördinatie van de regionale kenniswerkplaatsen, en 2) één of meer inhoudelijke projectvoorstellen. Per werkplaats is maximaal €825.000,- subsidie beschikbaar voor een looptijd van 4 jaar. Er is maximaal €225.000 beschikbaar voor onderdeel 1 en €600.000 voor onderdeel 2. Indien er gebruik is gemaakt van een startimpuls wordt het toegekende bedrag afgetrokken van het budget voor onderdeel 1.
- C. Aanvullende projectvoorstellen - Het is mogelijk om na toekenning van de uitgewerkte subsidieaanvraag op een later moment nog binnen het budget projectvoorstellen toe te voegen aan de kenniswerkplaats. Deze projectvoorstellen sluiten aan bij de overkoepelende regionale visie. De looptijd van de projecten sluit aan bij de einddatum van de uitgewerkte subsidieaanvraag.

1.1 Inhoudelijke kaders

Wat zijn Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag?

In een regionale kenniswerkplaats werken professionals uit praktijk, beleid, onderzoek en onderwijs samen met mensen met onbegrepen gedrag en hun naasten. Met elkaar pakken ze regionale vraagstukken op, wisselen ze kennis en ervaringen uit en werken ze aan oplossingen. Hiermee wordt een stevige en duurzame regionale (kennis)infrastructuur opgezet die op de lange termijn een gecoördineerde en gerichte aanpak voor mensen met onbegrepen gedrag kan ondersteunen. De kracht van een kenniswerkplaats zit dan ook in het voortdurend en gelijkwaardig samen werken, leren en verbeteren. Met als doel: bijdragen aan een inclusieve samenleving en een persoonsgerichte aanpak voor mensen met onbegrepen gedrag. De regionale kenniswerkplaatsen vormen een partner voor praktijkorganisaties die te maken hebben met mensen met onbegrepen gedrag. Daarnaast worden kennis en resultaten via opleidingen aan (toekomstige) professionals doorgeleid.

Samengevat zijn de regionale kenniswerkplaatsen in ieder geval gericht op:

1. Ondersteuning van het sociaal- en zorgdomein
2. ..door middel van netwerken - waarin organisaties vanuit praktijk, beleid, onderzoek en onderwijs met structurele inbreng van ervaringsdeskundigen en naasten samenwerken en een kennisinfrastructuur vormen,
3. ..die op regionaal niveau vraagstukken van gemeenten en praktijkorganisaties met kennis beantwoorden,
4. ..daarmee gemeenten, professionals en praktijkorganisaties met kennis en kennisproducten ondersteunen bij hun taken,
5. ..én toepasbare kennis en resultaten via opleidingen aan (toekomstig) professionals doorgeleiden.

Hieronder ziet u ter inspiratie enkele voorbeelden van regionale kenniswerkplaatsen.

[Regionale kenniswerkplaatsen Jeugd](#) - Op het gebied van de jeugd is er al een decennium ervaring met eerst academische werkplaatsen en later regionale kenniswerkplaatsen. Daarin hadden hogescholen een belangrijke rol bij het opleveren van toepasbare kennis. Daarbij gold één gezamenlijk doel: de jeugdsector veranderen en verbeteren. Dit leverde veel positieve ervaringen en een [schat aan concrete producten, methodieken én waardevolle lessen over samenwerken](#) op.

Omvang regionale kenniswerkplaats

De keuze voor de omvang van de regionale samenwerking dient aan te sluiten bij de ambitie van dit subsidietraject. Die ambitie is de totstandkoming van een landelijk dekkend netwerk bestaande uit maximaal 20 regionale kenniswerkplaatsen. Dit aantal is gebaseerd op de omvang van bestaande samenwerkingsverbanden die zich in de afgelopen jaren hebben ontwikkeld bij de ontwikkeling van een goed werkende aanpak rondom verward gedrag. Voorbeelden hiervan zijn de Schakelteam-, GGD- en veiligheidsregio's. Omdat binnen de opzet van de regionale kenniswerkplaatsen een belangrijke rol is weggelegd voor onderzoek en onderwijs is daarnaast ook rekening gehouden met het aantal hogescholen in Nederland.

De subsidieoproep wordt herhaald totdat óf 20 regionale kenniswerkplaatsen zijn gestart óf een landelijk dekkend netwerk is ontstaan. Daarna is het alleen nog mogelijk om projectvoorstellen aan een kenniswerkplaats toe te voegen.

Maximaal één regionale kenniswerkplaats per regio

Per regio kan voor de uitvoeringsfase slechts één regionale kenniswerkplaats worden toegekend. Om dit te bewerkstelligen dient er voorafgaand aan indiening contact te zijn opgenomen met de [regioadviseurs Zorg & Veiligheid van de VNG](#). Wanneer meerdere projecten binnen een regio een startimpuls aanvragen zal de commissie als voorwaarde voor de uitvoeringsfase meegeven dat deze een gezamenlijk plan uitwerken. Zij zullen dan ook gezamenlijk worden uitgenodigd om de uitgewerkte subsidieaanvraag in te dienen. Indien er meer dan één uitgewerkte subsidieaanvraag wordt ingediend voor dezelfde regio, wordt slechts één aanvraag toegekend.

Op de [projectpagina](#) vindt u de regio's die reeds aan de slag zijn gegaan met een regionale kenniswerkplaats.

Samenwerkingsverband

De Regionale Kenniswerkplaats Onbegrepen Gedrag betreft een voortzetting of een uitbreiding van een bestaande samenwerking in de regio. In het samenwerkingsverband

- zijn partners uit praktijk, beleid, onderzoek, opleidingen, ervaringsdeskundigen en naasten betrokken.
- is er specifiek aandacht voor participatie van ervaringsdeskundigen en naasten. Er is toegelicht hoe ervaringsdeskundigen en naasten worden bereikt, met ze wordt samengewerkt, ervaringskennis wordt benut, wordt aangesloten bij de leefwereld, en wat er nodig is voor kwetsbare groepen om mee te kunnen doen.¹
- nemen alle relevante partijen in de regio deel en wordt gelijkwaardig samengewerkt. Wanneer hiervan wordt afgeweken wordt deze keuze in de subsidieaanvraag goed onderbouwd.
- wordt het plan van aanpak voor de opzet en uitvoering van de regionale kenniswerkplaats en de inhoudelijke projecten in samenwerking met alle (beoogde) partners opgesteld.
- is er bestuurlijk commitment voor de regionale kenniswerkplaats. Het bestuur en management van de verschillende partners ondersteunt en faciliteert deelname aan de kenniswerkplaats. Dit blijkt onder meer uit het gegeven dat de organisatie tijd beschikbaar stelt voor medewerkers om aan de kenniswerkplaats deel te nemen. Tevens zorgen bestuur en management ervoor dat binnen hun organisatie ruimte vrij gemaakt kan worden om in te spelen op nieuwe, actuele vraagstukken.
- zetten partners die deelnemen structureel in op de kenniswerkplaats. Bestuurlijke borging en inhoudelijke inbreng, maar ook taken en formatie van alle partners worden gezamenlijk bepaald voor een periode van minimaal 4 jaar. Ook financiële borging is onderdeel van het plan van aanpak zodat hier gedurende de projectperiode naartoe wordt gewerkt. Een aantal geleerde lessen hierover vindt u in [Domeinoverstijgende samenwerking – meer dan een gesprek over euro's](#) van Vilans.
- wordt aangesloten bij bestaande structuren en netwerken in de regio. Subsidieaanvragen worden bij voorkeur uitgewerkt in samenwerking met een [Werkplaats Sociaal Domein](#) uit de regio, indien aanwezig. Wanneer hier niet voor wordt gekozen wordt deze keuze goed onderbouwd.

¹ Meer informatie over hoe u ervaringsdeskundigen en naasten betekenisvol kunt betrekken en links naar andere informatiebronnen, leest u in de [Participatiefolder](#) van ZonMw en <https://www.zonmw.nl/nl/participatie>.

Leer- en verbeterproces

Binnen de regionale kenniswerkplaatsen wordt een lerende aanpak ontwikkeld om regionale maatschappelijke vraagstukken rondom mensen met onbegrepen gedrag beter hanteerbaar te maken en voortdurend bij te sturen. Er wordt hiervoor een leer- en verbeterproces ingericht. Het gezamenlijk leren en verbeteren, creëert ruimte voor verandering. Zodat ook in de toekomst nieuwe regionale vraagstukken gezamenlijk opgepakt kunnen worden. Dat proces wordt op gang gebracht door in de praktijk te werken aan maatschappelijke opgaven: leren door te doen.

Inbreng van ervaringsdeskundigen en naasten

Om te werken vanuit de leefwereld is het belangrijk dat de inbreng van de mensen om wie het gaat wordt meegenomen bij zowel de opzet als uitvoering van uw project. In alle fasen van het project is daarom nadrukkelijk aandacht voor het perspectief van mensen die (dreigen) de grip op hun leven te verliezen en voor de behoeften van hun naasten en omgeving. Ervaringsdeskundigen en/of (vertegenwoordiging van) cliënten- en naasten worden actief betrokken bij het project en nemen onder andere deel aan de projectgroep, waarvoor zij ook een passende vergoeding ontvangen.

1.2 Toelichting startimpuls

Gedurende de startfase wordt gekomen tot een duurzame en gelijkwaardige samenwerking tussen de betrokken partijen. Gezamenlijk worden de visie, doelen en inhoudelijke projecten van de kenniswerkplaats bepaald. Hierin staat gezamenlijk leren en verbeteren centraal. Ook worden in de startfase de regionale vraagstukken en een gedragen plan van aanpak van de inhoudelijke projecten bepaald. De regioadviseurs zijn bereikbaar voor advies en ondersteuning. De startfase is niet verplicht. Regio's kunnen ervoor kiezen om direct een uitgewerkte subsidieaanvraag in te dienen.

De subsidieaanvraag voor de startimpuls bevat een plan van aanpak waarin:

- de context van de regio uiteen wordt gezet en welke problematiek er speelt. De contextbeschrijving geeft een doorkijk naar de maatschappelijke vraagstukken die spelen in de regio en die naar verwachting het vertrekpunt vormen voor inhoudelijke projecten van de kenniswerkplaats.
- wordt beschreven welke basis voor duurzame gelijkwaardige samenwerking er al ligt en hoe deze kan worden doorontwikkeld. Het plan van aanpak komt expliciet tot stand in samenwerking met alle beoogde partners en dat alle relevante partijen zijn vertegenwoordigd en gelijkwaardig samenwerken. Of in de subsidieaanvraag wordt aannemelijk gemaakt dat deze samenwerking in de startfase gevormd wordt.
- wordt beschreven hoe de samenwerking een constante interactie tussen alle partijen bevordert en een structuur biedt waarbinnen een leerproces kan plaatsvinden. Hierin is opgenomen hoe het gezamenlijk leren en verbeteren ingericht en verstevigd wordt.
- wordt beschreven hoe met het benodigde budget binnen de looptijd wordt gekomen tot het gezamenlijk bepalen van de maatschappelijke vraagstukken en tot een gedragen plan van aanpak van de inhoudelijke projecten.

In het [format voor projectinformatie](#) kunt u vinden welke velden u dient in te vullen in het aanvraagstelsel om het plan van aanpak voor de startimpuls op te stellen.

1.3 Toelichting uitgewerkte subsidieaanvraag

De subsidieaanvraag voor de uitvoeringsfase bestaat uit 2 onderdelen:

Onderdeel 1: Visie, samenhang en coördinatie Regionale kenniswerkplaats

Dit onderdeel richt zich op de opzet van de regionale kenniswerkplaats en bevat:

- Een regionale visie op de inhoudelijke doelstellingen rond regionale maatschappelijke vraagstukken van mensen met onbegrepen gedrag. Deze visie is met name bedoeld als kaderdocument en is afhankelijk van de regionale behoefte. Hoe dit vorm krijgt, is afhankelijk van de context. Integrale, samenhangende zorg en ondersteuning, dicht bij mensen georganiseerd als het kan, verder weg als het moet, vraagt om leiderschap, commitment, inzet en bereidheid om nieuwe aanpakken uit te denken en door te voeren. Dat kan alleen op regionaal niveau en met de nodige vrijheid om werkbare, door iedereen gedragen, niet-vrijblijvende en creatieve oplossingen te kiezen. Stakeholders zullen zich hiervoor, ieder vanuit de eigen rol, gezamenlijk moeten inspannen. Het ontwikkelen van een gedeeld beeld van de opgave in de regio is hiervoor instrumenteel. Het sociaal- en zorgdomein zijn hier een integraal onderdeel van. Een gedegen contextbeschrijving waarin de huidige situatie en de problematiek in de regio worden meegenomen is onderdeel van de regionale visie.

- Een visie op de inrichting van het leer- en verbeterproces. Door middel van het creëren van aanpassingsruimte kunnen betrokkenen leren spelen met het systeem, zodat het doel achter de regels en bekostigingsstructuren centraal wordt gesteld. Dat houdt ook in dat er ruimte is om fouten te maken, te reflecteren en te verbeteren. Een leer- en verbeterproces is per definitie dynamisch door het doorvoeren van (kort) cyclische verbeteringen. Belangrijk is dat er voldoende tijd wordt genomen voor het inrichten van dit proces en dat het proces goed wordt begeleid. Een interne monitoring en evaluatie draagt bij aan het inzichtelijk maken van huidige en nieuwe werkwijzen. Om gezamenlijk taaie maatschappelijke vraagstukken te leren hanteren en een flexibele aanpak te ontwikkelen kan gebruik worden gemaakt van het reflectie-instrument '[Omgang met taaie maatschappelijke vraagstukken](#)'. In deze aanpak staan lerend samenwerken, aanpassen aan nieuwe situaties en uitdagingen centraal.
- Een plan van aanpak dat gericht is op de opzet, structuur, organisatie en coördinatie van de kenniswerkplaats. Subsiadiabele kosten voor dit onderdeel zijn: 1) coördinatiekosten, 2) monitoring en evaluatie, en 3) activiteiten ten behoeve van borging van de kenniswerkplaats na afloop van de subsidieperiode. Daarnaast kunnen naar inzicht van de regio ook aanvullende onderdelen worden opgenomen. Het plan van aanpak zet uiteen hoe gedurende het project wordt gekomen tot de borging van een duurzame, gelijkwaardige samenwerking en licht de rol en de taken van de coördinator en het kernteam toe. De samenwerking wordt bij start van het project geformaliseerd in een door alle partners ondertekende samenwerkingsovereenkomst. Daarnaast gaat het plan van aanpak in op hoe de opbrengsten van de regionale kenniswerkplaats (resultaten, inzichten, producten) bijdragen aan een persoonsgerichte aanpak voor mensen met onbegrepen gedrag. De resultaten en effecten op cliëntniveau worden gemonitord; hiervoor kan gebruik worden gemaakt van deze [handreiking resultaten op cliëntniveau](#).
- Een beknopt communicatieplan voor de (tussentijdse) verspreiding van de resultaten en producten naar gebruikers binnen en buiten de kenniswerkplaats en landelijke netwerken en kenniscentra is meegenomen. Zowel in de planning als in de begroting is ruimte opgenomen om dit plan uit te voeren. Uit de aanvraag wordt duidelijk hoe de lerende omgeving verandering en toepassing van uitkomsten en resultaten faciliteert.
- Een eindverslag voor de startimpuls (indien van toepassing), waarin concreet wordt beschreven en gereflecteerd op de uitvoering van de startimpuls. De aanwijzingen van de commissie bij honorering van de aanvraag voor een startimpuls (zie besluitbrief) zijn aantoonbaar verwerkt in de uitgewerkte subsidieaanvraag. Het eindverslag is alleen van toepassing op projecten die eerst een startfase hebben doorlopen.

Onderdeel 2: Inhoudelijke projectvoorstellen

Dit onderdeel is specifiek bedoeld voor concrete projectvoorstellen die binnen de kenniswerkplaats uitgevoerd worden. De inhoudelijke projectvoorstellen:

- sluiten aan bij de overkoepelende regionale visie.
- sluiten aan bij het leer- en verbeterproces.
- worden gezamenlijk bepaald en opgesteld door alle partners van de kenniswerkplaats. De beschrijving van probleemstelling laat zien hoe de verschillende betrokkenen tegen de problematiek aan kijken, dat over de doelen is gecommuniceerd en dat deze door alle kenniswerkplaatspartners als haalbaar en verenigbaar zijn aangeduid. Daarbij blijkt duidelijk wat de rolverdeling is tussen de partijen uit de kenniswerkplaats. Niet alle partijen hoeven een actieve rol te hebben in de uitvoering van het inhoudelijke project.
- hebben een aantoonbare samenhang en meerwaarde ten opzichte van elkaar en andere (ZonMw en niet-ZonMw) projecten in de regio.

Voorbeelden van thema's

Enkele voorbeelden van inhoudelijke thema's die binnen de kenniswerkplaats opgepakt kunnen worden:

- Bestaanszekerheid en de basisvoorwaarden wonen, schulden en dagbesteding. Daarbij wordt aangesloten bij de landelijke ontwikkelingen op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
- Een integrale financiering van domeinoverstijgende zorg & ondersteuning. Hierbij wordt idealiter ingezet op prestatieafspraken in de regio die nodig zijn omtrent de kosten en baten van een persoonsgerichte aanpak. In ieder geval wordt vanaf de start van de regionale kenniswerkplaats toegewerkt naar borging en inbedding na afloop van de subsidieperiode.

- Draagkracht en acceptatie in de wijken. Daarbij is aandacht voor de-stigmatisering en aansluiting tussen formele en informele steunstructuren. Uitgegaan wordt van de herstelvisie waarbij het persoonlijk en maatschappelijk herstel centraal wordt gesteld.
- De toerusting en borging van het perspectief van ervaringskennis en van ervaringsdeskundigheid van cliënten en naasten in de regio. Hiermee wordt de leefwereld van de cliënt en burger in alle fasen van beleid centraal gesteld.
- Aansluiting bij het veiligheidsdomein. Zodat ook na een opname herstelgerichte zorg kan worden geboden, maar ook om in goede informatieverstrekking te voorzien wanneer escalatie nodig is.

Bovenstaande opsomming is niet uitputtend en bestaat slechts uit enkele voorbeelden. Binnen de regionale kenniswerkplaatsen kunnen ook andere inhoudelijke thema's worden opgepakt, daarbij moet altijd aannemelijk worden gemaakt dat deze bijdraagt aan een passend ondersteuningsaanbod voor mensen met onbegrepen gedrag.

Keuze voor type projecten

Binnen dit onderdeel is de keuze voor het type project afhankelijk van de regionale behoefte. Het ene project kan meer gericht zijn op onderzoek en monitoring, terwijl bij een ander project de nadruk meer kan liggen op het aanjagen van een nieuwe werkwijze in de praktijk. Wél gaan de principes van leren en verbeteren altijd op en sluit het project in alle gevallen aan bij de regionale visie zoals beschreven bij onderdeel 1. De keuze voor het type project wordt per thema onderbouwd aan de hand van de bestaande behoefte en huidige situatie. Waar mogelijk wordt de keuze (ook) cijfermatig onderbouwd. Wanneer dit niet mogelijk is wordt dit toegelicht.

Er is geen (verplicht) format voor het opstellen van het plan van aanpak voor onderdeel 1. Voor onderdeel 2 kunt u gebruik maken van dit [format plan van aanpak](#).

1.4 Toelichting aanvullende inhoudelijke projectvoorstellen

Het is mogelijk om na toekenning van de uitgewerkte subsidieaanvraag op een later moment nog projectvoorstellen toe te voegen aan de kenniswerkplaats. Qua inhoudelijke toelichting van de aanvullende projectvoorstellen geldt dezelfde toelichting zoals bovenstaand beschreven bij *Onderdeel 2: Inhoudelijke projectvoorstellen*.

In het [format voor projectinformatie](#) kunt u vinden welke velden u dient in te vullen in het aanvraagstelsel om het plan van aanpak voor de aanvullende inhoudelijke projectvoorstellen op te stellen.

2. Achtergrond

2.1 Actieprogramma Grip op Onbegrip

Met het [Actieprogramma Grip op Onbegrip \(2021- 2026\)](#) (AGO) van ZonMw werken de ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Justitie en Veiligheid gezamenlijk aan het versterken van de samenwerking tussen het veiligheids-, zorg- en sociaal domein ten behoeven van de aanpak van personen met onbegrepen gedrag^{2, 3}. Met AGO worden Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag en bestaande samenwerkingsverbanden Zorg en Veiligheid gefaciliteerd en ondersteund bij het opzetten van lerende systemen en het creëren van aanpassingsruimte. Hiermee bouwt het programma verder aan regionale sterke netwerken voor mensen die de grip op hun leven tijdelijk kwijt zijn.

Het 5-jarige programma bestaat uit 4 inhoudelijke pijlers die nauw met elkaar samenhangen:

1. **Zorg & Samenleving**
2. Zorg & Veiligheid
3. Kennis & Inzicht
4. Professionalisering

Deze subsidieoproep heeft betrekking op programmalijn 1: Zorg & Samenleving.

2.2 Pijler 1: Zorg & Samenleving

Pijler 1: Zorg & Samenleving is gericht op het realiseren van een passend ondersteuningsaanbod voor de brede(re) groep mensen met onbegrepen gedrag. Een goede aanpak daarbij is gericht op preventie door aandacht te hebben voor de verschillende leefgebieden van mensen zoals wonen, werk en/of dagbesteding, schuldenproblematiek, verslaving en mentale gezondheid. Maar ook voor het vroegtijdig signaleren, inschakelen en opschalen van professionele hulp wanneer dat nodig is. De aanpak omvat zowel mensen die zijn uitgestroomd uit voorzieningen, als mensen die voor het eerst de grip op hun leven (dreigen te) verliezen. In beide gevallen staat de herstelvisie centraal, zodat het zwaartepunt van de zorg en ondersteuning niet ligt bij de medische diagnose maar juist op het persoonlijk en maatschappelijk herstel. Omdat zorg en ondersteuning in de meeste gevallen thuis plaatsvindt, is ook de leefbaarheid en het draagvlak in de wijken een belangrijk aandachtspunt binnen de aanpak.

2.3 Samen blijven leren en verbeteren

In het [evaluatieonderzoek van het Actieprogramma Verward Gedrag](#) typeert het ESHPM de problematiek van onbegrepen gedrag als 'taai'. Deze is complex en kent een grote gelaagdheid; door het grote aantal betrokken partijen die soms tegenstrijdige visies, probleemdefinities en oplossingsrichtingen hebben is het lastig om te komen tot een gezamenlijke aanpak. Hoewel er zeker goede praktijken zijn, bestaat er geen eenduidige oplossing die als blauwdruk landelijk kan worden geïmplementeerd. Wel kan de problematiek hanteerbaar worden gemaakt door lerende systemen te ontwikkelen en aanpassingsruimte te creëren.

Met een lerende omgeving wordt een samenwerkingsverband bedoeld waarin partners met elkaar een dynamisch leer- en verbeterproces inrichten én activiteiten uitvoeren. Partijen leren zo om elkaars perspectieven beter te begrijpen, om van de situatie te leren en om gezamenlijk oplossingen te formuleren. Deze worden in de praktijk getoetst, geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Het gezamenlijk leren creëert aanpassingsruimte op verschillende niveaus en maakt verandering mogelijk. Het leerproces wordt op gang gebracht door in de praktijk te werken aan regionale vraagstukken: *leren door te doen*.

2.4 Doorontwikkeling bestaande netwerken

In de afgelopen jaren zijn landelijk allerlei samenwerkingsverbanden aan de slag gegaan met het opzetten en verduurzamen van een goedwerkende aanpak voor personen met onbegrepen gedrag. Deze samenwerkingsverbanden vormen de basis waar het Actieprogramma Grip op Onbegrip op voortbouwt. Deze subsidieoproep is gericht op de verdere ontwikkeling van deze bestaande netwerken en regionale samenwerkingsverbanden. In de meeste gevallen waren de projecten vooralsnog sterk gericht op de praktijk en vond financiering plaats middels losse projecten. ZonMw beoogt met deze

² [Programmavoorstel Actieprogramma Grip op Onbegrip](#) (juli 2021)

³ [Programmavoorstel Uitbreiding Actieprogramma Grip op Onbegrip](#) (december 2022)

subsidieoproep de bestaande netwerken de kans te bieden een onderzoekscomponent toe te voegen, projecten in samenhang op te pakken en de ruimte te bieden de duurzame netwerken te ontwikkelen die nodig zijn om deze ingewikkelde problematiek blijvend hanteerbaar te maken.

2.5 Verbinding pijlers

Om de doelstellingen van het Actieprogramma Grip op Onbegrip te bereiken worden vanuit de vier pijlers subsidierondes opgezet. Elke pijler en ook elke subsidieronde heeft een andere focus. Gemene deler is dat alle subsidieoproepen gericht zijn op het verbeteren van de samenwerking tussen het zorg-, veiligheids- en sociaal domein ten behoeve van mensen met onbegrepen gedrag.

De andere openstaande subsidierondes van AGO zijn:

- [Vroegsignalering en opvolging in de wijk](#)
Binnen deze subsidieoproep kunnen gemeenten, GGD en politie subsidie aanvragen voor initiatieven die zich richten op vroegsignalering en opvolging in de wijk en toeleiding naar passende zorg en ondersteuning. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de wijk-GGD'er. Deze professionals werken samen met lokale en regionale partners om escalaties en zoveel mogelijk (onnodig) leed te voorkomen en te beperken.
- [Grip op Onbegrip: domeinoverstijgend samenwerken in hotspots en veiligheidsregio's](#)
Deze oproep richt zich op het versterken van domein overstijgende samenwerking tussen ggz, politie en gemeenten en/of GGD rondom passende zorg en ondersteuning voor mensen met onbegrepen gedrag met (zeer) complexe problematiek. Het intensiveren en verbeteren van de samenwerking tussen het zorg-, veiligheids- en sociaal domein staat daarbij centraal. De partijen die in deze verbanden plaatsnemen zijn in ieder geval ggz, politie en gemeenten en/of GGD.
- [Startfinanciering](#)
Er is startfinanciering beschikbaar voor het aanstellen van een kwartiermaker, die partijen bij elkaar brengt en de hotspot of veiligheidsregio ondersteunt bij het formuleren van knelpunten en oplossingsrichtingen en het schrijven van een plan van aanpak. De startfinanciering is een opdrachtverlening, waarvoor u een eenvoudig [aanvraagformulier](#) invult en mailt naar gripoponbegrip@zonmw.nl. Lees meer informatie over de startfinanciering in de [uitnodiging](#).

In de loop van 2023 worden ook subsidierondes van pijler 3: Kennis & Inzicht en pijler 4: Professionaliseren opengesteld. Houd onze [website](#) en [ggz-nieuwsbrief](#) hiervoor in de gaten.

2.6 Centrale ondersteuning en begeleiding

Landelijk begeleidings- en onderzoekstraject

Begin 2023 start het landelijk begeleidings- en onderzoekstraject Grip op Onbegrip. De trekkers van dit traject zijn: ESHPM, Phrenos, Verwey-Jonker, CCE en MIND. Het doel van dit traject is om het leren en verbeteren op regionaal, bovenregionaal en landelijk niveau te begeleiden. Dit project beoogt de samenwerkingsverbanden die binnen deze subsidieronde gehonoreerd worden, te ondersteunen door te werken aan een landelijk dekkend reflexief lerend systeem. Alle projectleiders zijn verplicht om actief deel te nemen aan dit traject en hier voldoende tijd en middelen voor te reserveren.

Regioadviseurs

De regioadviseurs van het [regioteam Zorg & Veiligheid](#) (VNG) ondersteunen gemeenten en hun ketenpartners vraaggericht en proactief met domeinoverstijgende vraagstukken op het gebied van zorg, veiligheid en het sociaal domein. Voor het indienen van uw subsidieaanvraag contact op te nemen met uw [regioadviseur](#). Zij kunnen waar nodig partijen met elkaar verbinden en meedenken over de invulling van uw subsidieaanvraag. Ook gedurende de looptijd van uw project blijven regioadviseurs beschikbaar voor ondersteuning en advies.

3. Randvoorwaarden

3.1 Wie kan aanvragen

- ZonMw roept bestaande samenwerkingsverbanden op om zich te verenigen en gezamenlijk een subsidieaanvraag in te dienen voor de Regionale Kenniswerkplaats Onbegrepen Gedrag.
- Eén partij dient namens het regionale samenwerkingsverband een subsidieaanvraag in en fungeert als hoofdaanvrager.
- De hoofdaanvrager en bestuurlijk verantwoordelijke zijn werkzaam bij dezelfde organisatie⁴.
- Eén persoon wordt aangesteld als projectleider en penvoerder van het project. De projectleider is verantwoordelijk voor de uitvoering en coördinatie van het project en is het eerste aanspreekpunt voor ZonMw.
- Zowel ervaringsdeskundigen- als naasten(organisaties) dienen onderdeel te zijn van de projectgroep.
- Voorafgaand aan de indiening van de subsidieaanvraag heeft u contact gelegd met de [regioadviseurs Zorg & Veiligheid van de VNG](#).
- Het is mogelijk om afgewezen subsidieaanvragen opnieuw (aangepast) in te dienen. Let op! De subsidieoproep kan na elk beoordelingsmoment worden aangepast.

3.2 Welk bedrag kan aangevraagd worden?

- De subsidie die aangevraagd kan worden bij ZonMw bedraagt maximaal €825.000,-. Dit is opgebouwd uit:
 - maximaal €50.000,- voor een startimpuls (niet verplicht)
 - maximaal €175.000 – €225.000 voor de visie, samenhang en coördinatie van de regionale kenniswerkplaatsen (onderdeel 1)*
 - maximaal €600.000 voor inhoudelijke projecten (onderdeel 2). Per inhoudelijk project kan minimaal €50.000,- en maximaal €200.000,- worden aangevraagd.**
- * Indien aantoonbaar wordt gemaakt dat coördinatie van de werkplaats voldoende is geborgd en voldoet aan de in de oproep gestelde criteria, is het mogelijk om een deel van het coördinatiebudget aan te vragen voor inhoudelijke projecten.
- ** Indien wordt afgeweken van de minimum en maximum bedragen, wordt deze keuze goed onderbouwd.
- Vanuit het samenwerkingsverband wordt voor zowel de uitgewerkte subsidieaanvraag als bij aanvullende inhoudelijke projectvoorstellen verplicht 25% van het totale projectbudget (visie, samenhang en coördinatie + afzonderlijke projecten) cofinanciering ingebracht. Dit kan zowel *in-cash* als *in-kind*.
- Reserveer budget voor communicatie en implementatie in uw begroting.
- Op de begroting is ruimte voor deelname aan het landelijk begeleidings- onderzoekstraject Grip op Onbegrip.
- Activiteiten die gedurende het programma worden uitgevoerd, kunnen aantoonbaar niet op andere wijze voldoende gefinancierd worden. Er mag in geen geval sprake zijn van dubbele financiering.
- Investerings in infrastructuur en/of apparatuur mogen alleen worden opgevoerd als de regionale en lokale betekenis daarvan overtuigend kan worden aangetoond. Voor investeringen gelden de afschrijfgeregels zoals beschreven in de [Voorwaarden overige instellingen](#).
- Er kan geen vergoeding voor zorgkosten of (ver)bouwkosten worden aangevraagd.
- 'Onvoorziene kosten' komen niet in aanmerking voor subsidie.
- Accountantskosten tot een maximum van € 3.500 mogen bij projecten van € 125.000 of meer opgenomen worden in de begroting. Door de wijziging van de Algemene subsidiebepalingen ZonMw per 1 april 2022 moet er na afronding van een project van € 125.000 of meer naast de financiële eindverantwoording ook een controleverklaring van een accountant aangeleverd worden. Universiteiten en universitair medische centra mogen accountantskosten niet opnemen in de begroting. Met deze instellingen zijn aparte afspraken gemaakt over de vereiste accountantsverklaring. Neem hiervoor contact op met uw financiële afdeling.

⁴ De hoofdaanvrager is de persoon aan wie de subsidie bij honorering wordt toegekend en is (eind)verantwoordelijke voor de subsidieaanvraag. De bestuurlijk verantwoordelijke is de rechtspersoon of natuurlijk persoon die op grond van de statuten bevoegd of gemachtigd is de organisatie te vertegenwoordigen.

3.3 Samenwerkingsovereenkomst en/of addendum

Voor de uitgewerkte subsidieaanvraag geldt dat het samenwerkingsverband is vastgelegd in een door alle partijen ondertekende samenwerkingsovereenkomst. Hierin worden o.a. de cofinanciering en de juridische verplichtingen van de samenwerkende partijen vastgelegd in het kader van de subsidieaanvraag bij ZonMw.

De Samenwerkingsovereenkomst of het Addendum is verplicht. Bij het indienen van de subsidieaanvraag voegt u een conceptversie van de samenwerkingsovereenkomst of het addendum toe als bijlage. Vóór de start van uw project dient u een volledig ondertekende samenwerkingsovereenkomst of addendum aan te leveren.

Er zijn 2 mogelijkheden:

- U stelt een nieuwe samenwerkingsovereenkomst op. Daarvoor kunt u gebruik maken van het [format Consortiumovereenkomst](#). Voor toelichting zie [Uitleg Consortiumovereenkomst](#).
- U maakt gebruik van een bestaande samenwerkingsovereenkomst en stelt een addendum op dat u toevoegt aan de bestaande samenwerkingsovereenkomst. Daarvoor maakt u gebruik van het [format Addendum](#), waarin u de nieuwe afspraken in het kader van deze subsidieaanvraag vastlegt. U dient zowel de originele samenwerkingsovereenkomst als het addendum in.

Indien één of meer aanvullende inhoudelijke projectvoorstellen leiden tot substantiële aanpassingen in de samenwerkingsovereenkomst, stelt u een addendum op dat u toevoegt aan de bestaande samenwerkingsovereenkomst. Daarvoor maakt u gebruik van het [format Addendum](#), waarin u de nieuwe afspraken in het kader van deze subsidieaanvraag vastlegt. U dient zowel de originele samenwerkingsovereenkomst als het addendum in.

3.4 Staatssteun

Voor deze subsidieoproep geldt dat geen subsidie wordt verstrekt als dit leidt of kan leiden tot het verlenen van ongeoorloofde [staatssteun](#). De activiteiten die met deze subsidie gefinancierd worden, houden (nauw) verband met de uitvoering van wettelijke taken. Wanneer (één of meer van) bovengenoemde organisaties wettelijke taken verrichten, kan staatssteun uitgesloten worden.

Organisaties die zowel een wettelijke taak uitoefenen als economische activiteiten (in de zin van het EU staatssteunrecht) verrichten, moeten aangeven of zij de te subsidiëren activiteiten verrichten in het kader van hun wettelijke taak (niet-economische activiteit). Deze organisaties motiveren in de subsidieaanvraag of de te subsidiëren activiteiten vallen onder de wettelijke taak, door te verwijzen naar de desbetreffende wetsartikelen.

Voor deze subsidieoproep geldt dat indien (één of meer) organisaties subsidie ontvangen voor economische activiteiten (c.q. niet de uitvoering van een wettelijke taak), ZonMw subsidie verstrekt onder de de-minimisverordening. Op grond van deze verordening gelden specifieke financieringsvoorwaarden en regels voor de begroting. Daarnaast bent u verplicht om over bepaalde gegevens te verklaren. In [Bijlage 1. Staatssteun – de-minimisverordening](#) vindt u meer informatie over de de-minimisverordening, evenals de vereisten van de de-minimisverordening waaraan moet worden voldaan.

4. BEOORDELINGSCRITERIA

De programmacommissie beoordeelt de relevantie en kwaliteit van alle aanvragen. Hieronder staan de relevantie- en kwaliteitscriteria die van toepassing zijn.

4.1 Relevantiecriteria

1. Aansluiting bij de kaders en doelstellingen van de subsidieoproep

De subsidieaanvraag sluit aan bij de kaders en doelstellingen van deze subsidieoproep, de visie op Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag, het samenwerkingsverband en het duurzaam gelijkwaardig samen leren en verbeteren ten behoeve van de bredere doelgroep mensen met onbegrepen gedrag. Deze staan beschreven in hoofdstuk 2.

2. Participatie en diversiteit

- De groep mensen met onbegrepen gedrag in de regio is duidelijk omschreven. Er is voor zover mogelijk aandacht voor diversiteit binnen de doelgroep naar kenmerken zoals sekse, leeftijd, sociaaleconomische status, opleidingsniveau, migratie- en culturele achtergrond en seksuele geaardheid, voor zover relevant. Het is duidelijk hoe het samenwerkingsverband bijdraagt aan een volwaardige deelname van deze groepen aan de samenleving⁵.
- In de regionale kenniswerkplaats is er specifiek aandacht voor participatie van ervaringsdeskundigen en naasten. Er is toegelicht hoe ervaringsdeskundigen en naasten worden bereikt, met ze wordt samengewerkt, ervaringskennis wordt benut, wordt aangesloten bij de leefwereld, en wat er nodig is voor kwetsbare groepen om mee te kunnen doen.⁶

3. Toepassing en impact (niet van toepassing op startimpuls)

Hieronder verstaan we de te verwachten toepasbaarheid en het gebruik van de resultaten of producten in de praktijk of bij het vormen van beleid. Op onze website leggen we uit wat impact is, hoe we werken aan het realiseren en aantonen ervan en wat we van projectleiders verwachten. Meer informatie vindt u op de [ZonMw-webpagina Impact versterken](#).

- De activiteiten binnen de kenniswerkplaats dragen bij aan professionalisering van het veld. In de subsidieaanvraag is duidelijk beschreven hoe de opgedane kennis en inzichten terug zullen vloeien naar huidige en toekomstige professionals. Hierbij is specifieke aandacht voor de samenwerking met opleidingen en onderwijs.
- De werkplaats en haar projecten leiden tot bruikbare inzichten en producten voor opleidingen, beleid, praktijk en onderzoek en bieden concrete oplossingen voor het geschetste vraagstuk. Te denken valt aan theorieën, handreikingen, werkwijzers, checklists, websites, lesvoorbeelden, apps, films, etc. De aandacht gaat echter niet alléén uit naar het uitwisselen van bruikbare praktijken, maar ook wat dit initiatief tot een bruikbare praktijk maakt en hoe deze tot stand is gekomen. Wat heeft geholpen het vraagstuk hanteerbaar te maken is hierbij de centrale vraag.
- De producten en inzichten zijn ook gericht op gebruik door partijen buiten de regionale kenniswerkplaats. In de uitgewerkte subsidieaanvraag wordt beargumenteerd dat er behoefte is aan deze opbrengsten bij andere gebruikers.

Meer informatie over relevantiecriteria vindt u op www.zonmw.nl/relevantiecriteria.

⁵ Voor meer informatie over diversiteit zie: www.zonmw.nl/diversiteit.

⁶ Meer informatie over hoe u ervaringsdeskundigen en naasten betekenisvol kunt betrekken en links naar andere informatiebronnen, leest u in de [Participatiefolder](#) van ZonMw en <https://www.zonmw.nl/nl/participatie>.

4.2 Kwaliteitscriteria

1. Doelstelling en taakstelling

- De probleemstelling is helder geformuleerd
- De doelstellingen zijn helder en meetbaar geformuleerd en sluiten aan bij de probleemstelling.

2. Plan van aanpak

- Het plan van aanpak is consistent, haalbaar, voldoende verantwoord en geschikt om de vraagstelling te beantwoorden of de doelstelling te behalen.
- De grootte en selectiecriteria van de groep kwetsbare burgers waarop het project zich richt zijn beschreven evenals hoe deze groep mensen bereikt wordt.

3. Haalbaarheid

- De omvang van het project (budget en looptijd) is duidelijk beschreven en onderbouwd aan de hand van een gedegen contextbeschrijving.
- In het plan van aanpak is een duidelijke en realistische fasering opgenomen.
- Het is aannemelijk dat het doel van de aanvraag binnen de gestelde tijd wordt bereikt met de beschikbare expertise, menskracht, faciliteiten en middelen. Het projectplan geeft een realistisch beeld van de kansen en belemmeringen bij de uitvoering ervan.
- De haalbaarheid van het project is aan de hand van een SWOT-analyse inzichtelijk gemaakt.

4. Samenwerking

- Leden van de projectgroep vertegenwoordigen de verschillende partners binnen het samenwerkingsverband, en beschikken over de juiste expertise. Daarbij zijn zowel ervaringsdeskundigen als naasten onderdeel van de projectgroep.
- De bijdrage van elke partij uit het samenwerkingsverband aan het project is duidelijk omschreven.

5. Begroting

- De aangevraagde subsidie past binnen de kaders van de subsidieoproep.
- Het aangevraagde budget is realistisch onderbouwd op basis van de omvang van het project.
- In de aanvraag dient beschreven te worden hoe de aangevraagde personele kosten verdeeld worden over de verschillende leden van het samenwerkingsverband met de overweging achter deze verdeling.
- Kosten voor een projectleider en inzet van ervaringsdeskundigen en hun naasten zijn opgenomen in de begroting.

6. Aanvullende criteria voor enkel de uitgewerkte subsidieaanvraag

- De cofinanciering bedraagt ten minste 25% van het totale projectbudget. Het projectplan maakt duidelijk op welke wijze in cofinanciering wordt voorzien (*in-cash* en/of *in-kind*).
- Binnen het project wordt aantoonbaar gewerkt aan de inbedding en borging na afloop van de subsidieperiode. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen borging van de samenwerking, financiën, activiteiten en kennis.
- Uit de subsidieaanvraag blijkt dat het samenwerkingsverband en het leer- en verbeterproces na afloop van de subsidie worden voortgezet.
- De monitoring en evaluatie is onderdeel van het leer- en verbeterproces en draagt bij aan het inzichtelijk maken van de meerwaarde van het project en de projectactiviteiten.

7. Aanvullende criteria voor enkel de inhoudelijke projectvoorstellen

- De cofinanciering bedraagt ten minste 25% van het totale projectbudget. Het projectplan maakt duidelijk op welke wijze in cofinanciering wordt voorzien (*in-cash* en/of *in-kind*).
- U licht toe hoe ervoor gezorgd wordt dat de opgedane kennis ook generieke elementen en inzichten biedt die breder gedeeld kunnen worden en zo ook voor andere regio's relevant zijn.
- Binnen het project wordt aantoonbaar gewerkt aan de inbedding en borging na afloop van de subsidieperiode. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen borging van de samenwerking, financiën, activiteiten en kennis.

Meer informatie over deze criteria vind u in de [procedurebrochure](#).

5. PROCEDURE & TIJDPAD

5.1 Schrijven subsidieaanvraag

Houd bij het schrijven van de subsidieaanvraag rekening met de volgende punten:

- Schrijf uw aanvragen in het Nederlands.
- Subsidieaanvragen dienen te voldoen aan de [Algemene subsidiebepalingen](#).
- In het [format voor projectinformatie](#) kunt u vinden welke velden u dient in te vullen in het aanvraagstelsel om het plan van aanpak voor de startimpuls op te stellen.
- Het plan van aanpak van de Uitgewerkte subsidieaanvraag voegt u toe als bijlage aan de subsidieoproep. Het format voor Onderdeel 1 is vrij. Voor Onderdeel 2 kunt u gebruik maken van het [format plan van aanpak](#).
- In het [format voor projectinformatie](#) kunt u vinden welke velden u dient in te vullen in het aanvraagstelsel om het plan van aanpak voor de Aanvullende inhoudelijke projectvoorstellen op te stellen.

Bijlagen

Hieronder vindt u welke bijlagen u verplicht moet toevoegen aan de subsidieaanvraag. Er zijn enkele optionele bijlagen. Overige bijlagen worden NIET in behandeling genomen.

Bijlage	Toelichting	Verplicht of optioneel	Startimpuls	Uitgewerkte aanvraag	Aanvullende projecten
Begroting	Zie hoofdstuk 3.2 . Volgens verplicht ZonMw-format	Verplicht	x	x	x
Onderdeel 1: Visie, samenhang en coördinatie regionale kenniswerkplaats	Zie hoofdstuk 1.3 . Max. 12 A4. Vrij format.	Verplicht		x	
Onderdeel 2: Inhoudelijke projectvoorstellen	Zie hoofdstuk 1.3 . Max. 6 A4 per inhoudelijk project. Volgens Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van het format plan van aanpak .	Optioneel		x	
Concept samenwerkingsovereenkomst	Zie hoofdstuk 3.3 . Volgens verplicht format Samenwerkingsovereenkomst	Verplicht		x	
Concept addendum samenwerkingsovereenkomst	Zie hoofdstuk 3.3 . Volgens verplicht format Addendum	Optioneel		x	
Eindverslag startimpuls	Zie hoofdstuk 1.3 . Max 2 A4. Volgens verplicht format eindverslag	Optioneel		x	
Originele subsidieaanvraag bij ZonMw	Indien u aanvullende inhoudelijke projectvoorstellen indient, voegt u hier de eerder toegekende uitgewerkte subsidieaanvraag in.	Verplicht			x
Figuren en tabellen		Optioneel	x	x	x
De-minimis-verklaring	Zie hoofdstuk 3.4 . Volgens verplicht format	Optioneel	x	x	x

5.2 Beoordelingsprocedure

Uw subsidieaanvraag wordt beoordeeld door minimaal 2 anonieme referenten. U wordt in de gelegenheid gesteld om te reageren op deze beoordelingen middels een schriftelijk wederhoor. Tijdens de commissievergadering worden alleen aanvragers van een uitgewerkte subsidieaanvraag uitgenodigd om een presentatie te geven voor de programmacommissie met aansluitend een vraaggesprek.

Er wordt een eindoordeel vastgesteld door de programmacommissie aan de hand van de beoordelingscriteria uit de subsidieoproep. Om voor honorering in aanmerking te komen, moet een subsidieaanvraag tenminste als Relevant en Voldoende beoordeeld worden.

De commissie stelt het definitieve eindadvies als volgt vast:

- Voor de Startimpuls en Onderdeel 1 'Visie, samenhang en coördinatie' van de uitgewerkte subsidieaanvraag stelt de commissie één relevantie- en kwaliteitsscore vast.
- Voor Onderdeel 2 'Inhoudelijke projectvoorstellen' en de Aanvullende inhoudelijke projectvoorstellen beoordeelt de commissie alle ingediende inhoudelijke projectvoorstellen en stelt dan één gezamenlijke relevantie- en kwaliteitsscore vast voor alle op dat moment ingediende projectvoorstellen.

Voorwaarden voor honorering

- Voor de uitgewerkte aanvraag geldt: Onderdeel 2 (Inhoudelijke projectvoorstellen) wordt niet gehonoreerd indien onderdeel 1 (Visie, samenhang en coördinatie regionale kenniswerkplaats) niet tenminste als Relevant en Voldoende beoordeeld is.
- Indien één of meerdere projectvoorstellen niet als minimaal voldoende wordt beoordeeld, behoudt de programmacommissie het recht om aanvullende eisen te stellen aan een specifiek projectvoorstel of een projectvoorstel niet te honoreren binnen het totale project. De relevantie- en kwaliteitsscore van dat specifieke projectvoorstel wordt niet meegewogen in het eindoordeel van de hele set projectvoorstellen (onderdeel 2).
- Per regio kan maximaal één regionale kenniswerkplaats worden gehonoreerd.

Prioritering

Wanneer meer aanvragen voor honorering in aanmerking komen dan op basis van het budget kunnen worden gehonoreerd, dan wordt geprioriteerd op aanvullende punten. In dat geval neemt de commissie de volgende punten mee:

- de relevantiebeoordeling weegt zwaarder dan de kwaliteitsbeoordeling.
- het streven naar landelijke dekking van de werkplaatsen.
- de beoordeling voor onderdeel 1 (Visie, samenhang en coördinatie) weegt zwaarder dan voor onderdeel 2 (Inhoudelijke projectvoorstellen).

De programmacommissie formuleert een advies aan het ZonMw-bestuur. Het ZonMw-bestuur neemt het uiteindelijke besluit tot toekenning of afwijzing van de subsidieaanvraag.

Programmacommissie

De programmacommissie bestaat uit een breed samengestelde commissie van experts vanuit verschillende disciplines die adviseren over kwaliteit en prioritering van de subsidieaanvragen. Op de [website van ZonMw](#) vindt u de samenstelling van de programmacommissie. Houd er bij het schrijven van de projectvoorstellen rekening mee dat deze worden gelezen en beoordeeld door zowel inhoudelijke experts ('referenten') op uw specifieke thema als door de programmacommissie.

Voor de procedures voor de beoordeling van subsidieaanvragen verwijzen we u naar de infographic '[in 10 stappen subsidie aanvragen](#)' en naar de [procedurebrochure aanvragers](#).

5.3 Tijdpad

Deze subsidieoproep staat doorlopend open en heeft 2 beoordelingsmomenten per jaar. Het eerste beoordelingsmoment vindt plaats op 23 mei 2023. In de tabel vindt u het tijdpad van deze ronde. De deadline in het najaar is op 2 oktober 2023. Ook in 2024 t/m 2025 zullen er 2 beoordelingsmomenten per jaar plaatsvinden zolang er nog budget beschikbaar is. Let op: De subsidieoproep kan tussentijds worden aangepast.

Beoordelingsmoment 1

Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	23 mei 2023, 14:00
Ontvangst commentaar referenten	8 juni 2023
Deadline indienen wederhoor	19 juni 2023
Besluit	Eind juli 2023
Uiterlijke startdatum	2 oktober 2023

Beoordelingsmoment 2

Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	2 oktober 2023, 14:00
Ontvangst commentaar referenten	19 oktober 2023
Deadline indienen wederhoor	2 november 2023
Besluit	Eind december 2023
Uiterlijke startdatum	1 februari 2024

Meer informatie

Bekijk de [programmapagina](#) op de ZonMw-website; deze wordt regelmatig bijgewerkt.

6. INDIENEN

6.1 Indiening (via Mijn ZonMw)

Uw aanvraag moet ingediend worden in [MijnZonMw](#). Let op! Dit is het nieuwe digitale aanvraagstelsel van ZonMw. Zie ook de [handleiding van MijnZonMw](#). De deadlines voor het indienen zijn **dinsdag 23 mei 2023, 14:00** en **dinsdag 2 oktober 2023, 14.00u**.

Let op! Elk onderdeel heeft een eigen aanvraagformulier. Uw aanvraag dient te worden ingediend in het juiste formulier. Aanvragen ingediend in het verkeerde formulier kunnen niet meegenomen worden in het beoordelingsproces. U vindt de formulieren door in te loggen bij [MijnZonMw](#). De verschillende onderdelen zijn te vinden onder de volgende titels:

- [Startimpuls Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag 5 SA 2023](#)
- [Uitgewerkte subsidieaanvraag Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag 4 SA 2023](#)
- [Projectvoorstellen Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag 2 SA 2023](#)

In MijnZonMw vult u de volgende tabbladen in:

- **Algemene gegevens:** titel, looptijd, hoofdaanvrager, bestuurlijk verantwoordelijke, projectleider.
- **Mede aanvragers:** eventuele mede-aanvragers.
- **Samenvatting:** publiekssamenvatting in eenvoudige taal.
- **Project informatie:** Voor de Startimpuls en de Aanvullende inhoudelijke projectvoorstellen vult u in de invulvelden uw projectplan in.
- **Financiële gegevens:** upload de gespecificeerde begroting volgens [verplicht format](#) in PDF. Let op! Het Actieprogramma Grip op Onbegrip heeft een eigen format, gebruik geen ZonMw-brede formats. Ook voert u een samenvatting van de begroting in MijnZonMw in. Meer informatie over de [voorwaarden en financiën](#) vindt u op de website van ZonMw. Om de begroting goed in PDF te laten passen, kunt u de marges aanpassen naar 'smal' en de afdrukstand naar 'liggend'. Tevens kiest u bij Afdrukinstellingen voor 'Alle kolommen passend maken voor één pagina'.
- **Bijlagen:** Voor de Uitgewerkte subsidieaanvraag voegt u hier het projectplan toe. Indien u al een ondertekende 'Verklaring akkoord' formulier heeft, kunt u deze hier uploaden. Anders kan deze binnen 1 week naar het programmasecretariaat gemaild worden (gripoponbegrip@zonmw.nl).
- **Verklaring en ondertekening:** enkele verklaringen met invulopties.

TIPS

- ZonMw is overgestapt naar een ander online indiensysteem. Als u nog niet eerder met Mijn ZonMw heeft gewerkt dient u zich eerst te registreren als 'Nieuwe gebruiker'.
- Zie voor meer informatie de [Handleiding Mijn ZonMw](#).

6.2 Inhoudelijke vragen

Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met het secretariaat, tel: 070 349 54 70, e-mail: gripoponbegrip@zonmw.nl.

6.3 Technische vragen

Neem voor technische vragen over het gebruik van het online indiensysteem van ZonMw contact op met de servicedesk: maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur, 070 349 51 76, servicedesk@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer, zodat wij indien nodig contact met u kunnen opnemen.

6.4 Downloads en links:

- [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#)
- [Voorwaarden overige instellingen](#)
- [Procedurebrochure voor aanvragers](#)
- [Voorwaarden en financiën](#)
- [Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#)
- [Format Samenwerkingsovereenkomst](#) (verplicht, tenzij Addendum wordt gebruikt)
- [Format Addendum](#)
- [Format Eindverslag startimpuls](#) (verplicht)
- [Begrotingsformat](#) (verplicht)

7. Bijlage 1 Staatssteun – de-minimisverordening

Om in aanmerking te komen voor subsidiëring onder de de-minimisverordening moet, behalve aan de inhoudelijke criteria van de subsidieoproep, ook worden voldaan aan enkele specifieke vereisten die volgen uit de de-minimisverordening. Deze vindt u hieronder.

Op grond van de de-minimisverordening kan een onderneming van verschillende overheidsinstellingen maximaal €200.000,- aan subsidie ontvangen over een periode van 3 jaar zonder dat dit ongeoorloofde staatssteun oplevert. Bij het indienen van de uitgewerkte aanvraag dient u een '[verklaring de-minimissteun](#)' in waarin u alle de-minimissteun opgeeft die u over de twee voorgaande belastingjaren en in het lopende belastingjaar heeft ontvangen. Als in het (recente) verleden subsidie is verstrekt als de-minimissteun, zou dat in de betreffende subsidiebeschikking of andere document uitdrukkelijk moeten zijn aangegeven.

Als er sprake is van samenwerking, waarbij meerdere ondernemingen begunstigde van staatssteun kunnen zijn, dan moeten alle ondernemingen voldoen aan de voorwaarden van de de-minimisverordening. Dit betekent dat alle ondernemingen die binnen het project subsidie ontvangen een eigen de-minimisverklaring moeten aanleveren.

Het is belangrijk om zorgvuldig na te gaan of de de-minimisdrempel niet wordt overschreden. Handelen in strijd met de Europese staatssteunregels kan leiden tot terugvordering van de verleende steun, vermeerderd met wettelijke rente.

Het de-minimisplafond geldt voor één onderneming. Artikel 2 lid 2 van de de-minimisverordening (nr. 1407/2013) geeft aan wanneer sprake is van één onderneming. Het kan namelijk voorkomen dat twee (of meer) ondernemingen een bepaalde band met elkaar onderhouden en onder deze verordening als één onderneming worden gezien. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het hebben van de meerderheid van de stemrechten van de aandeelhouders van een andere onderneming, het recht om onder meer bestuursleden van een andere onderneming te benoemen/ontslaan en het recht een overheersende invloed op een andere onderneming uit te oefenen.

Uw aanvraag voor subsidie wordt afgewezen als:

- (a) één van de situaties bedoeld in artikel 1 van de de-minimisverordening zich voordoet waarbij toepassing van de de-minimisverordening is uitgesloten;
- (b) door toekenning van de gevraagde subsidie het de-minimisplafond zou worden overschreden; of
- (c) uw aanvraag anderszins niet voldoet aan de voorwaarden van de de-minimisverordening.